

Please check whether you have got the right question paper

- N.B :**
1. Alongwith the **question paper**, the **main answer book** should be given to the **candidates**.
 2. **All** questions are **compulsory** in **section I** and they carry **equal marks**.
 3. **Section I** should be answered in the **Response Sheet** supplied to you.
 4. **Tick mark (✓)** the correct answer from the alternatives given below each questions in **Section I**.
 5. Cancellation if any should be indicated by a **cross (X)** sign.
 6. More than one **tick mark** for an answer will **disqualify** the answer.
 7. Only **pen** or **ball pen** should be used to **tick the response sheet**.
 8. The **two sections** should be tied together.

Section I (A) – (Marks : 40)

1. The site associated with maritime trade during Harappan Civilisation is _____.
 (a) Ropar (c) Kalibangan
 (b) Lothal (d) Mohenjodaro
2. Brahmanas are books that deal with
 (a) Ritualism (c) Yoga
 (b) Bhakti (d) Meditation
3. Gautam Buddha attained enlightenment at _____.
 (a) Sarnath (c) Bodh Gaya
 (b) Vaishali (d) Lumbini
4. The division of Mauryan society into seven classes is mentioned in _____.
 (a) Ashoka edicts (c) Arthashastra
 (b) The Puranas (d) Indica
5. Ashoka was converted to Buddhism by _____.
 (a) Nagasena (c) Nagarjuna
 (b) Vasava datta (d) Upagupta
6. Match the following :

A	B
A. Dhanvantari	1. Dramatist and poet
B. Vetalabhata	2. Astronomer
C. Kalidasa	3. Physician
D. Varahamihira	4. Magician
(a) A-1, B-2, C-3, D-4	(c) A-4, B-1, C-2, D-3
(b) A-2, B-3, C-4, D-1	(d) A-3, B-4, C-1, D-2

[TURN OVER

7. Pushyamitra was Commander in Chief of _____.
(a) Brihadratha (c) Padmananda
(b) Bindusara (d) Dhana Nanda
8. Sangam is _____.
(a) Ancient name of South Indian river (c) South Indian dynasty
(b) Assemblies of Tamil Scholars (d) Tamil religious literature
9. Timur invaded India during the reign of _____.
(a) Raziya Sultan (c) Nasiruddin Mahmud Tughlaq
(b) Qutb-ul-din Aibak (d) Balban
10. Bahamani Kingdom was founded by _____.
(a) Qutub Shah (c) Hasan Gangu
(b) Imad Shan (d) Harihar and Bukka
11. Babur defeated Rana Sanga in the battle of _____.
(a) Kanauj (c) Chausa
(b) Panipat (d) Khanwa
12. The Huzur Daftar was _____.
(a) Satara Durbar (c) Peshwa's Secreterist
(b) Judiciary's office (d) Revenue office
13. Akbar's tomb is at _____.
(a) Agra (c) Sasaram
(b) Sikandara (d) Lahore
14. Todarmal was associated with _____.
(a) Music (c) Law
(b) Land reforms (d) Literature
15. The pioneer of the Bhakti Movement was _____.
(a) Ramanuja (c) Madhavacharya
(b) Nimbarkacharya (d) Namdev
16. _____ was incharge of religious affairs during Shivaji's reign.
(a) Mantri (c) Panditrao
(b) Sachiv (d) Amatya
17. Where did the British establish their first factory ?
(a) Calcutta (c) Mumbai
(b) Surat (d) Chandannagar

18. Match the following :

A	B
A. Doctrine of Lapse	1. Lord Curzon
B. Partition of Bengal	2. Lord Clive
C. Dual Government	3. Lord Dalhousie
D. Social Reforms	4. Lord Bentinck
(a) A-2, B-3, C-1, D-4	(c) A-1, B-2, C-3, D-4
(b) A-3, B-2, C-4, D-1	(d) A-1, B-1, C-2, D-4

19. _____ was the governor general during the Revolt of 1857.

(a) Lord Dalhousie	(c) Lord Dufferin
(b) Lord Curzon	(d) Lord Canning

20. Khilafat movement was launched alongwith _____.

(a) Quit India Movement	(c) Civil Disobedience
(c) Non Corporation Movement	(d) Tebhaga Movement

21. Identify the correct pair :

(a) Balshastri Jambhekar	–	Bombay Darpan
(b) Bal Gangadhar Tilak	–	Kesari
(c) Dadabhai Naoroji	–	Neel Darpan
(d) Mahatma Gandhi	–	Hind Swaraj

22. _____ was the first Indian Governor General of Independent India.

(a) Sarojini Naidu	(c) C.R. Rajagopalachari
(b) Vijaylaxmi Pandit	(d) Tej Bahadur Sapru

23. Assertion (A) : The Congress boycotted the Simon Commission.

Reason (R) : The Commission did not have a single Indian member.

(a) A is True, R is False
(b) A is False, R is True
(c) Both A and R are True but R is not the correct explanation of A
(d) Both A & R are true and R is the correct explanation of A.

24. Who was the Indian Prime Minister during Emergency in 1977 ?

(a) Morarji Desai	(c) Jay Prakash Narayan
(b) Gulzarilal Nanda	(d) Indira Gandhi

25. The Last Supper was painted by _____.

(a) Botticelli	(c) Michaelangelo
(b) Raphael	(d) Leonardo-da-Vinci

26. _____ started the first Printing Press.

(a) John Gutenberg	(c) Thomas Aquinas
(b) Roger Bacon	(d) Albertus Magnus

[TURN OVER

27. Identify the correct pair :
- (a) Glorious Revolution – Henry VIII
 - (b) American Revolution – George IV
 - (c) French Revolution – Louis XVI
 - (d) Russian Revolution – Czar Alexandar II
28. The Reformation movement in Europe was launched by _____.
- (a) Martia Luther
 - (b) John Calvin
 - (c) Henry VIII
 - (d) Abbe Seiyes
29. Vietnam was a colony of _____.
- (a) Britain
 - (b) Portugal
 - (c) Germany
 - (d) France
30. The treaty signed after Russo-Japanese War (1904-05) was _____.
- (a) Treaty of Portsmouth
 - (b) Treaty of Shimonoseki
 - (c) Treaty of Nanking
 - (d) Treaty of Sevres
31. Who put forward the 'Fourteen Points' ?
- (a) Lloyd Geore
 - (b) Clemenceau
 - (c) Woodrow Wilson
 - (d) Orlando
32. _____ was the leader of the Long March in China.
- (a) Chiang Kai Shek
 - (b) Yuan shi kai
 - (c) Mao Zedong
 - (d) Dr. Sun Yat Sen
33. Capital of Jharkhand is _____.
- (a) Ranchi
 - (b) Raipur
 - (c) Patna
 - (d) Bhopal
34. Identify the land-locked state.
- (a) Bihar
 - (b) West Bengal
 - (c) Andhra Pradesh
 - (d) Gujarat
35. Srinagar is situated on the banks of _____.
- (a) Ravi
 - (b) Jhelum
 - (c) Indus
 - (d) Chenab
36. The Durand line is an internatinal boundary between _____.
- (a) India and Pakistan
 - (b) India and China
 - (c) India and Afghanistan
 - (d) India and Nepal
37. Which of the following is a food crop ?
- (a) Tea
 - (b) Coffee
 - (c) Rice
 - (d) Rubber

[TURN OVER]

38. Coffee is obtained from _____ of plant
(a) Seed (c) Leaf
(b) Stem (d) Flower
39. _____ is a hill station in West Bengal
(a) Kodai Kanal (c) Almora
(b) Darjeeling (d) Dalhousie
40. Dholavira is located in _____.
(a) Gujarat (c) Punjab
(b) Nagaland (d) Goa
41. _____ Vitamin is good for eyes.
(a) Vitamin A (c) Vitamin C
(b) Vitamin D (d) Vitamin E
42. Jaundice affects _____ in the human body.
(a) Lungs (c) Kidney
(b) Heart (d) Liver
43. The Right to Vote under the Indian Constitution is _____.
(a) an economic right (c) a civil right
(b) a political right (d) a cultural right
44. The guardian of Fundamental Rights is _____.
(a) Supreme Court (c) Parliament
(b) Cabinet (d) Election Commission
45. The Panchayat Raj is included in _____.
(a) State list (c) Residuary list
(b) Concurrent List (d) Union list
46. India is a 'Republic' because _____.
(a) the ministers are responsible to Parliament
(b) the people of India are sovereign
(c) the President is an elected Head of State
(d) Ministers hold office during the pleasure of the President
47. Which of the following is an Indirect Tax ?
(a) Customs Duty (c) Wealth Tax
(b) Gift Tax (d) Corporation Tax
48. _____ is associated with rising prices.
(a) Slump (c) Inflation
(b) Nationalisation (d) Recession

[TURN OVER]

49. _____ is the Chief Minister of Assam.
(a) Ghulam Nabi Azad (c) Ashok Gehlot
(b) Shashi Tharoor (d) Sarnanand Sonowal
50. Sushma Swaraj heads the Union Ministry of _____.
(a) Railways (c) Defence
(b) Finance (d) External affairs
51. Eden Gardens cricket grounds is located in _____.
(a) Kolkata (c) Mumbai
(b) Nagpur (d) Kanpur
52. The Prime Minister of Britain is _____.
(a) Gordon Brown (c) Margaret Thatcher
(b) David Cameron (d) Theresa May
53. Capital of Peru is _____.
(a) Siam (c) Brussels
(b) Istanbul (d) Ottawa
54. The currency of Bangladesh is _____.
(a) Yen (c) Taka
(b) Ringgit (d) Krone
55. The UN declared 2016 as the year of _____.
(a) Peace (c) Pulses
(b) Child (d) Youth
56. _____ is the regional dance of Gujarat.
(a) Bihu (c) Bhangra
(b) Gidda (d) Garba
57. Bhul Bhulaiya is located in _____.
(a) Lucknow (c) Kolkata
(b) Bhopal (d) Hyderabad
58. Who is the author of Hary Potter and the Cursed Child ?
(a) Jack Thorne (c) Jhumpa Lahiri
(b) Salman Rushdie (d) Vikram Seth
59. The 64th National Award for Best Actor was given to _____.
(a) Amitabh Bacchan (c) Saif Ali Khan
(b) Amir Khan (d) Ranbir Kapoor

60. 1st May is observed as _____.
(a) Labour Day (c) Human Rights Day
(b) World AIDS Day (d) World Tourism Day
61. Gir Sanctuary is in _____.
(a) Gujarat (c) Uttarakhand
(b) Madhya Pradesh (d) Rajasthan
62. Which instrument measures electric current ?
(a) Altemeter (c) Ammeter
(b) Photometer (d) Accelerator
63. The 2016 Miss World was held in _____.
(a) Tokyo (c) US
(b) London (d) Singapore
64. The term 'deuce' is associated with _____.
(a) Tennis (c) Cricket
(b) Hockey (d) Football
65. Who won ICC World Cup 2016 ?
(a) West Indies (c) Pakistan
(b) Sri Lanka (d) India
66. Santosh Trophy is associated with _____.
(a) Football (c) Hockey
(b) Cricket (d) Badminton
67. Kneset is the Parliament of _____.
(a) Iran (c) Argentina
(b) Japan (d) Sweden
68. Japan is known as _____.
(a) Land of lilies (c) Land of Thunderbolt
(b) Land of lakes (d) Land of Rising Sun
69. Lt. Gen. Bipin Rawat is the _____.
(a) Chief of the Air Staff (c) Chief of the Army Staff
(b) Chief of the Naval Staff (d) Chief Municipal Commissioner
70. Pattadakal group of monuments is located in _____.
(a) Andhra Pradesh (c) Goa
(b) Karnataka (d) Maharashtra

71. _____ is the Managing Director of the ICICI Bank.
(a) Ashok Chawla (c) Kiran Bedi
(b) Chandan Kocchar (d) Vinod Rai
72. _____ is World Health Day.
(a) 7th April (c) 1st May
(b) 30th January (d) 8th March
73. The Chief Election Commissioner of India is _____.
(a) Achal Kumar Jyoti (c) A. S. Vaidya
(b) Nasim Zaidi (d) Deepak Kapoor
74. The present chairman of ISRO is _____.
(a) A. S. Kiran Kumar (c) Hari Narayan
(b) M. S. Ansari (d) N. Gopalswami
75. The Nobel Prize 2016 for Peace was given to _____.
(a) Herta Mueller (c) Barrack Obama
(b) Juan Manuel Santos (d) Willard Boyle
76. Bueonos Aires is the capital of _____.
(a) Argentina (c) France
(b) Canada (d) Belgium
77. The new name for Nippon is _____.
(a) Thailand (c) Vietnam
(b) Japan (d) Burma
78. The longest river is _____.
(a) Mississippi (c) Volga
(b) Nile (d) Indus
79. _____ was conferred Dadasaheb Phalke Award 2016.
(a) K. Viswanath (c) Shabana Azmi
(b) K. Balachander (d) Kamal Hasan
80. Identify the incorrect pair :
(a) Graham Bell – Telephone
(b) Charles Darwin – Law of Gravitation
(c) Albert Einstein – Theory of Relativity
(d) Alexander Fleming – Penicillin

Section II (A) – (Marks : 30)

- N.B :**
1. Attempt **any three** questions.
 2. **All** questions carry **equal** marks.
 3. The maximum limit for each answer is **250 words**.

- II.
1. President Donald Trump's Controversial Policies.
 2. Farmers Protest in Maharashtra.
 3. Assembly Elections in Punjab.
 4. Vijay Mallya extradition.
 5. Terror Attacks in Britain.
 6. The Union Budget 2017.
 7. Vandalism in Tejas Express.
 8. Gorakhpur Hospital tragedy.
 9. Increasing Pollution in Indian cities –A concern.

Section II (B) – (Marks : 10)

- III. Write short notes on **any two** of the following :
- (a) Secularism
 - (b) Gandhism
 - (c) Modernism
 - (d) Liberalism
-

[TURN OVER

(मराठी रूपांतर)

[२ १/२ तास]

एकूण गुण : ८०

- सूचना:** १. प्रश्नपत्रिकेबरोबर विद्यार्थ्यांना **मुख्य उत्तरपत्रिका** देण्यास येईल.
२. **पहिल्या विभागातील सर्व** प्रश्न **आवश्यक** आहेत व त्यांना समान गुण आहेत.
३. **पहिल्या विभागातील सर्व** प्रश्नांची उत्तरे तुम्हाला दिलेल्या प्रतिसाद पत्रावर (**रिस्पॉन्सशीट**) लिहावीत.
४. **पहिल्या विभागातील** प्रश्नांखाली दिलेल्या पर्यायामधून योग्य निवडून त्यावर (✓) अशी खूण करावी.
५. उत्तर रद्द करण्याची **आवश्यकता** वाटल्यास (X) अशी खूण करावी.
६. उत्तर निवडताना (✓) या खूणेचा वापर **एकांपेक्षा अधिक** वेळा केल्यास उत्तर रद्द समजण्यात येईल.
७. प्रतिसाद पत्रात उत्तर निवडण्याची खूण करण्यासाठी **पेन** किंवा **बॉलपेनचाच** वापर करावा.
८. **पहिल्या विभागातील** प्रश्नांची उत्तरे. ज्यावर खूणेने दर्शवायची आहेत ते प्रतिसाद पत्र पर्यवेक्षक ८० मिनीटांनी गोळा करतील.
९. **दुसऱ्या विभागातील** उत्तरे **वेगळ्या** उत्तर पत्रिकेत लिहावीत.
१०. **दोन्ही** विभाग **वेगळे** ठेवावेत.

विभाग - १ (गुण : ४०)

१. हे स्थान हड़प्पा संस्कृतीच्या काळातील समुद्रमार्गाने होणाऱ्या व्यापाराशी संबंधित आहे.
 (अ) रोपार (क) कालीबंगन
 (ब) लोथाल (ड) मोहंजोदारो
२. ब्राह्मण हे पुस्तक शी संबंधित आहे.
 (अ) धार्मिक विधी (क) भोगा
 (ब) भक्ती (ड) ध्यान
३. गौतम बुद्धांना येथे दिव्यज्ञान प्राप्त झाले.
 (अ) सारनाथ (क) बोधगया
 (ब) वैशाली (ड) लुंबिनी
४. मौर्य समाजाचे सात वर्णांच्या विभाजनाचे उल्लेख या मध्ये केले आहे.
 (अ) अशोकाचे आज्ञापत्र (क) कौटिल्याचे अर्थशास्त्र
 (ब) पुराण (ड) मेगॅस्थानीसचे इंडिका

[TURN OVER

५. ने सम्राट अशोकाला बुद्ध धर्माची शिक्षा दिली.

(अ) नागसेन	(क) नागार्जुन
(ब) वासवदत्त	(ड) उपगुप्त

६. योग्य जोड्या जुळवा :

अ

- अ. धनवंतरी
 ब. वेताळभट्ट
 क. कालीदास
 ड. वराहमिहीर
 (a) A-1, B-2, C-3, D-4
 (b) A-2, B-3, C-4, D-1

ब

१. कवि व नाटककार
 २. खगोलशास्त्र
 ३. वैद्य
 ४. जादूगर
 (c) A-4, B-1, C-2, D-3
 (d) A-3, B-4, C-1, D-2

७. पुष्यमित्र हा चा सेनानायक होता.

(अ) बृहदरथ	(क) पद्मानंद
(ब) बिंदुसार	(ड) धनानंद

८. संगम आहे.

(अ) दक्षिण भारतातील प्राचीन नदीचे नाव	(क) दक्षिण भारतातील राजघराणे
(ब) तमिळ विद्वानांची सभा	(ड) तामिळ धार्मिक वाङ्मय

९. तैमूरने भारतावर च्या काळात आक्रमण केले.

(अ) रजिया सुलतान	(क) नसीर-उद्-दीन महमूद तुगलक
(ब) कुतूब-उद्-दीन-ऐबक	(ड) बल्बन

१०. नी बहामनी राज्याची स्थापना केली.

(अ) कुतूब शहा	(क) हसन गंगू
(ब) ईमाद	(ड) हरिहार आणि बुक्क

११. बाबरने राणा संघाला च्या युद्धात पराभूत केले.

(अ) कनोज	(क) चौसा
(ब) पानीपत	(ड) कनुवा

१२. हुजूर दर होते.

(अ) सातारा दरबार	(क) पेशव्यांचे कार्यालय
(ब) न्यायसंस्थेचे कार्यालय	(ड) तामिळ धार्मिक वाङ्मय

[TURN OVER

१३. येथे अकबराचे थडगे आहे.

(अ) आग्रा	(क) साशराम
(ब) सिकंदरा	(ड) लाहोर

१४. तोडरमलचा शी संबंध होता.

(अ) संगीत	(क) कायदा
(ब) जमिन महसूल सुधारणा	(ड) वाडूमय

१५. वैष्णव भक्ती चळवळीतील सर्वात अग्रेसर संत होते.

(अ) रामानुज	(क) माधवार्चाय
(ब) निम्बर्काचार्य	(ड) नामदेव

१६. शिवाजी महाराजांच्या काळात हे धार्मिक अधिकारी होते.

(अ) मंत्री	(क) पंडितराव
(ब) सचीव	(ड) अमात्य

१७. इंग्रजांनी पहिले व्यापारी केंद्र कुठे स्थापन केले ?

(अ) कलकत्ता	(क) मुंबई
(ब) सुरत	(ड) कर्नाटक

१८. जोडया जुळवा :

अ	इ
अ. दत्तकविधान ना मंजूर	१. लॉर्ड कर्झन
ब. बंगालची फाळणी	२. लॉर्ड क्लाइव्ह
क. बंगालमधील दुहाती राज्य पद्धती	३. लॉर्ड डलहौसी
ड. सामाजिक सुधारणा	४. लॉर्ड बेंटिंक
(a) A-2, B-3, C-1, D-4	(c) A-1, B-2, C-3, D-4
(b) A-3, B-2, C-4, D-1	(d) A-1, B-1, C-2, D-4

१९. १८५७ बंडाच्या वेळी हे गवर्नर जनरल होते.

(अ) लॉर्ड डलहौसी	(क) लॉर्ड डफरीन
(ब) लॉर्ड कर्झन	(ड) लॉर्ड कैनिंग

२०. खिलाफत चळवळीमुळे सुरू झाली.

(अ) भारत छोडो चळवळ	(क) सविनय कायदेभंगाची चळवळ
(ब) असहकार	(क) दबाग चळवळ

[TURN OVER

२१. विजोड़ जोड़ी ओळखा :

(अ) बालशास्त्री जांभेकर	-	बाम्बे दर्पण
(ब) बाळगंगाधर टिळक	-	केशरी
(क) दादाभाई नौरोजी	-	नील दर्पण
(ड) महात्मा गांधी	-	हिंद स्वराज

२२. हे स्वतंत्र भारताचे पहिले भारतीय गवर्नर जनरल होते.

(अ) सरोजिनी नायडू	(क) सी.आर.राजगोपालाचारी
(ब) विजयालक्ष्मी पंडित	(ड) तेज बहादुर सप्रू

२३. विधान - (A) - काँग्रेसने सायमन कमिशनवर बहिष्कार टाकले.

कारण - (R) - सायमन कमिशन मध्ये एकही भारतीय सदस्य नव्हता.

(अ) A बरोबर आहे, R चुकीचे आहे
(ब) A चुकीचे आहे, R बरोबर आहे
(क) A आणि R दोन्ही बरोबर आहेत, परंतु R, A चे बरोबर स्पष्टीकरण नाही.
(ड) A आणि R दोन्ही बरोबर आहेत, R हे A चे बरोबर स्पष्टीकरण आहे.

२४. १९७७ मध्ये आणीबाणीची परिस्थिती घोषित केली गेली तेव्हाच्या भारताच्या पंतप्रधानाचे नाव ओळखा.

(अ) मोरारजी देसाई	(क) जयप्रकाश नारायण
(ब) गुलजारीलाल नंदा	(ड) इंदीरा गांधी

२५. 'द लास्ट सपर' या चित्राची निर्मिती ह्यांनी केली.

(अ) बोटीसेली	(क) मायकेल एंजेलो
(ब) रॅफल	(ड) लियोनार्डो-डा-व्हिंची

२६. यांनी पहिला छापखाना सुरू केला.

(अ) जॉन गुटनबर्ग	(क) थॉमस अक्वीनस
(ब) रॉजर बॅकन	(ड) अलबर्टस मॅग्नस

२७. योग्य जोडी ओळखा :

(अ) ग्लोरियस क्रांती - आठवा हेनरी
(ब) अमेरिकन क्रांती - चौथा जॉर्ज
(क) फ्रेंच क्रांती - सोळावा लुई
(ड) रशियन क्रांती - झार दुसरा अलेक्झांडर

२८. सुधारणावादी धार्मिक चळवळी ची सुरुवात युरोपमध्ये
 (अ) मार्टिन ल्युथर (क) हेनरी आठवा
 (ब) जॉन कॅलवीन (ड) अँबे सियस
२९. व्हिएतनाम ही ची वसाहत होती.
 (अ) ब्रिटेन (क) जर्मनी
 (ब) पोर्तुगाल (ड) फ्रांस
३०. रशिया व जापान यांच्यातील युद्धानंतर तह केला होता.
 (अ) पोर्टस माऊथचा तह (क) नॅनकिंगचा तह
 (ब) शिमोनोसेकीचा तह (ड) सेव्हेज चा तह
३१. “चौढा मुद्दे” कोणी मांडले ?
 (अ) लॉर्ड जॉर्ज (क) वुड्रो विल्सन
 (ब) क्लेमेनको (ड) ऑरलँडो
३२. हे चीनच्या लाँग मार्च चळवळीचे प्रमुख नेते होते.
 (अ) चॅंग काई शेक (क) माओ झेडांग
 (ब) याँग शी काई (ड) डॉ. सनयेत सेन
३३. ही झारखंड राज्याची राजधानी आहे.
 (अ) रांची (क) पाटणा
 (ब) रायपुर (ड) भोपाल
३४. खालीलपैकी पूर्ण भूवेहित राज्य ओळखा.
 (अ) बिहार (क) आंध्र प्रदेश
 (ब) पश्चिम बंगाल (ड) गुजरात
३५. नदीच्या तीरावर श्रीनगर वसले आहे.
 (अ) रावी (क) सिंधू
 (ब) झेलम (ड) चिनाब
३६. ड्यूरँड रेषा देशामधील अंतरराष्ट्रीय सीमारेषा आहे.
 (अ) भारत आणि पाकिस्तान (क) भारत आणि अफगानिस्तान
 (ब) भारत आणि चीन (ड) भारत आणि नेपाल

३७. पुढीलपैकी कोणते पीक 'अन्नधान्य' आहे ?

(अ) चहा	(क) भात
(ब) कॉफी	(ड) रबर

३८. कॉफी ही झाडाच्या भागापासून मिळवली जाते.

(अ) बी	(क) पाने
(ब) खोड	(ड) फुल

३९. हे उत्तरांचल मधील थंड हवे चे ठिकाण आहे.

(अ) कोडाई कॅनाल	(क) अलमोडा
(ब) डलहौसी	(ड) कौसाली

४०. धोलविरा हे राज्यात आहे.

(अ) गुजरात	(क) पंजाब
(ब) नागालँड	(ड) गोवा

४१. जीवनसत्व डोळ्यांसाठी उत्तम असते.

(अ) ड	(क) क
(ब) अ	(ड) ई

४२. कावीळमुले शरीरातील इजा होते.

(अ) फुफ्फुसांना	(क) यकृत
(ब) हृदयाला	(ड) मुत्रपिंडाला

४३. भारतीय नागरिकांना दिलेले मताचे अधिकार हे आहे.

(अ) आर्थिक अधिकार	(क) नागरिकत्वाचे अधिकार
(ब) राजनैतिक अधिकार	(ड) सांस्कृतिक अधिकार

४४. हे मूलभूत अधिकाराचे संरक्षक आहे.

(अ) सर्वोच्च न्यायालय	(क) मंत्रीमंडल
(ब) संसद	(ड) निवडणूक आयोग

४५. मध्ये पंचायत राज समाविष्ट आहे.

(अ) जुळणारी यादी	(क) राज्य यादी
(ब) संघ यादी	(ड) उर्वरीत यादी

[TURN OVER

४६. भारताला प्रजासत्ताक म्हणतात कारण

- (अ) मंत्रीमंडळ संसदेला जबाबदार आहेत
 (ब) भारतातील नागरिक सर्वोच्च आहेत
 (क) भारताचे प्रमुख (राष्ट्रपति) हे निवडून आलेले आहेत
 (ड) राष्ट्रपतीच्या इच्छेनुसार मंत्रीमंडळाला सांभाळतात

४७. पुढीलपैकी कोणता कर अप्रत्यक्ष कर आहे ?

- (अ) जकात (क) संपत्ती कर
 (ब) बक्षिसावरील कर (ड) संयुक्त कर

४८. हा शब्द (वस्तुच्या) किंमतीत वाढ होते त्याचाशी संबंधीत आहे.

- (अ) कमी होणे (क) चलन फुगवटा
 (ब) राष्ट्रीयीकरण (ड) मंदी

४९. हे असम राज्याचे मुख्यमंत्री आहेत.

- (अ) गुलाम नबी आझाद (क) अशोक गहलोट
 (ब) शशी थरूर (ड) सर्गानंद सोनोवाल

५०. मध्यवती सरकारच्या च्या खात्याचे मंत्रीपद सुषमा स्वराज यांच्याकडे आहे.

- (अ) रेल्वे (क) संरक्षण
 (ब) अर्थ (ड) परराष्ट्रीय संबंध

५१. ईडेन गार्डेन्स क्रिकेट मैदान येथे आहे.

- (अ) कोलकाता (क) मुंबई
 (ब) नागपुर (ड) कानपुर

५२. हे ब्रिटेनचे पंतप्रधान आहेत.

- (अ) गॉर्डन ब्राऊन (क) मागारिट थैचर
 (ब) डेविड कॅमरॉन (ड) टेरेसा मे

५३. ही पेरूची राजधानी आहे.

- (अ) लीमा (क) ब्रुसेल्स
 (ब) इस्लामाबाद (ड) ओटावा

५४. हे बांगलादेशाचे चलन आहे.

- (अ) येन (क) टाका
 (ब) रिंगीत (ड) क्रोन

[TURN OVER

५५. संयुक्त राष्ट्राने UN २०१६ हे वर्ष म्हणून जाहीर केले.
 (अ) शांती (क) डाळी
 (ब) बाल (ड) युवा
५६. हे गुजरात राज्याचे प्रादेशिक नृत्य आहे.
 (अ) बीहु (क) भंगड़ा
 (ब) गिद्दा (ड) गरबा
५७. येथे भूल भूलैया आहे.
 (अ) लखनऊ (क) कोलकत्ता
 (ब) भोपाल (ड) हैदराबाद
५८. 'हैरी पॉटर ऍन्ड कर्स्ट चार्ड्स' हे पुस्तक कोणही लिहले ?
 (अ) जॅक थॉर्न (क) झुम्पा लाहिरी
 (ब) सलमान रूझडी (ड) विक्रम सेठ
५९. सर्वोत्कृष्ट नायकाचा ६२वा राष्ट्रीय पुस्कार यांना देण्यात आला.
 (अ) अमिताभ बच्चन (क) सैफ अली खान
 (ब) अमिर खान (ड) रणबीर कपूर
६०. १ मे हा दिवस म्हणून पाळला जातो.
 (अ) कामगार दिवस (क) मानवीय हक्क दिवस
 (ब) जागतिक एड्स दिवस (ड) जागतिक पर्यटन दिवस
६१. गीर हे वन्यजीवन अभयारण्यात येते आहे.
 (अ) गुजरात (क) उत्तराखंड
 (ब) मध्यप्रदेश (ड) राजस्थान
६२. वीज कोणत्या उपकरणाद्वारे मोजली जाते ?
 (अ) अल्टीमीटर (क) एममीटर
 (ब) फोटोमीटर (ड) अक्सलरेटर
६३. २०१६च्या सुंदरी स्पर्धा येथे आयोजित करण्यात आल्या.
 (अ) टोकियो (क) अमेरीका
 (ब) लंडन (ड) सिंगापुर

६४. ड्यूस हा शब्द खेळाशी संबंधीत आहे.
 (अ) टेनिस (क) क्रिकेट
 (ब) हॉकी (ड) फुटबॉल
६५. आय.सी.सी जागतिक क्रिकेट स्पर्धा - २०१६ कोणी जिंकल्या ?
 (अ) वेस्ट इंडीज (क) पाकिस्तान
 (ब) श्रीलंका (ड) भारत
६६. संतोष चषक खेळाशी संबंधीत आहे.
 (अ) फुटबॉल (क) हॉकी
 (ब) क्रिकेट (ड) बेडमिन्टन
६७. नेसेट ही ची संसद आहे.
 (अ) इसराईल (क) आर्जेटीना
 (ब) जापान (ड) स्वीडेन
६८. जापान हे म्हणून ओळखले जाते.
 (अ) लँड ऑफ लिलिस (क) लँड ऑफ थंडरबोल्ट
 (ब) लँड ऑफ केक्स (ड) लँड ऑफ राईजिंग सन
६९. लेफ्टीनॅट जनरल बिपिन रावत आहेत.
 (अ) वायुदल प्रमुख (क) आर्मीचे प्रमुख
 (ब) नौदल प्रमुख (ड) महानगर पालिकेचे आयुक्त
७०. पत्ताईडकल समुहाच्या प्राचीन काळातील इमारती येथे आहे.
 (अ) आंध्रप्रदेश (क) गोवा
 (ब) कर्नाटक (ड) महाराष्ट्र
७१. हे आय.सी.आय.सी.आय बँकेचे व्यवस्थापक संचालक आहेत.
 (अ) अशोक चावला (क) किरण बेदी
 (ब) चंद्रा कोच्चर (ड) बिनोद राय
७२. हे अंतर्राष्ट्रीय स्वास्थ्य दिवस आहे.
 (अ) ७ एप्रिल (क) १ मे
 (ब) ३० जानेवारी (ड) ८ मार्च

७३. हे भारताचे प्रमुख निवडणुक आयुक्त आहेत.
 (अ) अचल कुमार ज्योती (क) ए.एस. वैद्य
 (ब) नसीम जैदी (ड) दीपक कपूर
७४. हे भारतीय अवकाश संशोधन संस्थेचे विद्यमान अध्यक्ष आहेत.
 (अ) ए.एस.किरन कुमार (क) हरी नारायण
 (ब) एम.एस.अंसारी (ड) एन.गोपालस्वामी
७५. २०१६ चे शांततेच्या नोबेल पारितोषीक यांना देण्यात आला.
 (अ) हर्टा म्यूलर (क) बैरेक ओबामा
 (ब) जुआन मॅनुएल सैंटोस (ड) बिलार्ड बॉएल
७६. ब्यूनस आयर्स हे ची राजधानी आहे.
 (अ) अर्जेटिना (क) फ्रांस
 (ब) कनाडा (ड) बेल्जियम
७७. निप्पॉनचे नवीन नाव आहे.
 (अ) थाईलँड (क) व्हिएतनाम
 (ब) जापान (ड) बर्मा
७८. ही नदी लांबीने सर्वात जास्त आहे.
 (अ) मिसिसीपी (क) व्होल्गा
 (ब) नाईल (ड) सिंधू
७९. यांना २०१६च्या दादासाहेब फालके पुरस्कार देण्यात आले.
 (अ) के. विश्वनाथ (क) शबाना आजमी
 (ब) के. बालाचंद्र (ड) कमल हसन
८०. विजोड जोडी ओळखा :
 (अ) ग्राहम बेल - टेलिफोन
 (ब) चार्ल्स डार्विन - गुरुत्वाकर्षणाचा नियम
 (क) अलबर्ट आइनस्टाईन - सापेक्षतासिद्धांत
 (ड) अलेक्झांडर फ्लेमिंग - पेनिसिलीन

विभाग २ (अ) - (गुण : ३०)

- सुचना :** १. पुढीलपैकी कोणतेही **तीन** प्रश्न सोडवा.
 २. **सर्व** प्रश्नांना **समान** गुण आहेत.
 ३. **प्रत्येक** उत्तराची कमाल **मर्यादा २५०** शब्द इतकी आहे.

१. अध्यक्ष डोनाल्ड ट्रम्प ह्यांच्या वादग्रस्त नीती.
२. महाराष्ट्रातील शेतकऱ्यांचे आंदोलन.
३. पंजाब विधानसभा निवडणूक.
४. विजय मल्लया ह्यांचे प्रत्यर्पण
५. ब्रिटेन मधील अतिरेकी हल्ले.
६. केंद्रिय आर्थिक अंदाजपत्रक २०१७.
७. तेजस एक्सप्रेस मधील नासधूस.
८. गोरखपूर रूग्णालयातील शोकांतिका.
९. भारतीय शहरातील वाढते प्रदूषण - एक चिंतेची बाब.

विभाग (ब) - (गुण : १०)

- ए. पुढीलपैकी कोणत्याही दोनवर टीपा लिहा :
- (अ) धर्मनिर्पेक्ष वाद
 - (ब) गांधीवाद
 - (क) आधुनिक वाद
 - (ड) उदारमतवाद.
